

Forord

Denne boken er i stor grad basert på forskning knyttet til prosjektet «Kobber i tidlig moderne tid. En komparativ studie av arbeid og hverdagsliv i Falun og Røros», finansiert av Norges forskningsråd (2016 til 2019) og ledet av Kristine Bruland, professor emeritus i økonomisk historie ved Universitetet i Oslo, og Göran Rydén, professor i økonomisk historie ved Uppsala universitet. Medarbeidere ved prosjektet står som forfattere, og vi har også kunnet trekke på kunnskap og forskning fra flere av prosjektets eksterne samarbeidspartnere.

Antologien fokuserer på utviklingen ved Skandinavias to største kobbergruver i det lange 1700-tallet, nemlig Falun i Sverige og Røros i Norge, samt Danmarks kobbervirksomhet. Den trekker på nyere forskning innen globalhistorie, og sosial, teknologisk og økonomisk historie. Den analyserer utviklingen og organiseringen av den skandinaviske kobbervirksomheten lokalt, men undersøker også kobberindustriens verdensomfattende forbindelser og betydning. Tanken er å bidra til bedre kunnskap om skandinavisk kobberindustri sett i sammenheng med internasjonal utvikling og nasjonal og internasjonal historieskrivning.

Dette er en bok for studenter og ansatte ved skandinaviske og utenlandske universiteter og høyskoler, så vel som skoler, biblioteker og museer, og andre som er interessert i fagfeltene økonomisk- sosial og globalhistorie, og mer spesifikt den historiske betydningen av kobber for tidlig moderne og moderne industri og samfunnsutvikling. Boken er også skrevet for andre som er interessert i Røros og Falun og kobber.

Vi er stor takk skyldig til en rekke kollegaer og venner som indirekte har vært tilknyttet prosjektet, og hvis kunnskap, innsikt og kommentarer og tilbakemeldinger på halvferdige og ferdige resultater har vært høyst viktige for oss. Spesielt nevnes professor Chris Evans, professor Louis Miskell,

professor Klaus Weber og professor Nuala Zahedieh. Stor takk rettes også til Bjørn Ivar Berg, Knut Sprauten, Ida Bull, Finn Erhard Johannessen, Jarle Simensen, Jonas Monié Nordin, Jin Cao, Ole Martin Sakrisvold, Pat Hudson og Giorgio Riello. I tillegg takker vi for samarbeidet, velvilje, interesse og hjelp vi har mottatt fra Erlend Gjeldsvik og Torfinn Rohde ved Verdensarven Røros, museumsdirektør Odd Sletten og andre ansatte ved Røros museum - som i tillegg var vertskap for to av prosjektets konferanser. Takk går også til Dalarna museum and Falun Gruvmuseum som også var vertskap for en av prosjektets konferanser.

Vi takker i tillegg alle andre deltakere for deres presentasjoner og kommentarer på de tre konferansene prosjektet har holdt, på Røros hotell i april 2016 og i juni 2019 og i Falun i mai 2018. Takk går også til deltakere på seminarene som ble holdt i Swansea, februar 2017 og Flensburg i juni 2017 og på sesjoner på de internasjonale konferansene i Linares, september 2016, Budapest i august–september 2017 og Boston i juli–august 2018 der vi presenterte forskning relatert til prosjektet.

Til sist går en stor takk til Norges forskningsråd som finansierte prosjektet, og til andre som har sikret gjennomføringen av prosjektet og utgivelse av denne boken: Thorleif Dahls legat, UiO:Norden, Norsk Arbeidsmandsforbund, Letterstedska föreningen og IAKH, Universitetet i Oslo der Erlend Haavardsholm og Tarjei Solberg alltid var rede til dypdykk i budsjettets detaljer.